

INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR **FRED & FRIHET**

Til Stortingsrepresentantene:

Nei til udemokratiske investerings- og handelsavtaler

Jondal 1. august 2015

Regjeringens forslag til modell for investeringsavtaler som inneholder en investor-stat tvisteløsning med høringsfrist 14. august baner veg for andre store og «irreversible» internasjonale avtaler som TISA (Trade in Services Agreement) og TTIP (Transatlantic Trade and Investment Partnership).

Felles for de nye investerings- og handelsavtalene er at de er basert på ensidige og rigide økonomiske prinsipper som setter profitt, konkurranse og økonomisk vekst foran alle andre hensyn, definerer mennesker utelukkende som konsumenter og kunder, og fremmer en kommersialisering av alle samfunnsområder. Slike avtaler vil ytterligere øke makten til store multinasjonale selskaper og finansinstitusjoner, true demokrati og menneskerettigheter, og gjøre oss ute av stand til å takle klimakrisen.

Med regjeringens forslag til modell for investeringsavtaler som ble lagt ut 13. mai 2015, vil det opprettes en investor-stat tvisteløsningsordning i de bilaterale investeringsavtalene som Norge inngår. Dersom modellen for investeringsavtaler blir innført, vil den undergrave demokrati og sjølråderett og overføre stor makt over norsk politikk, økonomi og samfunnsliv til multinasjonale selskaper og utenlandske investorer.

Internasjonal Kvinneliga for fred og frihet anmoder om følgende:

- At regjeringen umiddelbart offentliggjør alle dokumenter i TISA-forhandlingene
- At Norge umiddelbart trekker seg ut av forhandlingene om TISA.
- At Norge ikke knytter seg til TTIP-avtalen og tar et aktivt standpunkt overfor EU mot TTIP.
- At Norge ikke oppretter investor-stat-tvisteløsningsordninger som del av internasjonale investerings- og handelsavtaler.
- En rettferdig handel som er basert på menneskerettigheter, demokratiske prinsipper og som er økologisk bærekraftig.

BAKGRUNN:

Norge forhandler sammen med 50 andre land om en internasjonal avtale for handel med tjenester, TISA, som vil presse fram og sementere konkurranseutsetting og privatisering av offentlige tjenester. Avtalen forhandles i hemmelighet og hverken sivilsamfunnet eller Stortingspolitikkerne har innsyn i prosessen. Det meste vi vet om TISA er informasjon som har kommet gjennom lekkasjer.

TISA har som mål å åpne opp tjenestesektorer for konkurranse fra multinasjonale tjenestekonsern og gjøre tjenester til en global handelsvare. TISA vil åpne opp for konkurranseutsetting og privatisering på alle tjenesteområder der det ikke eksisterer et rent

offentlig monopol. I Norge er det kun politi, forsvar, brannvesen og rettsvesen som ikke vil bli omfattet av TISA-avtalen.

TISAs prinsipp om såkalt likebehandling vil gjøre det forbudt for nasjonale og lokale myndigheter å beskytte offentlige, ikke-kommersielle og lokale aktører gjennom reguleringer og subsidier. Lover og reguleringer i offentlighetens interesse som anses som barrierer mot global handel med tjenester, som for eksempel personvernlovgivning på nett og regulering av finansmarkedet, vil bli truet. Videre vil avtalens frys- og skralleklausuler gjøre konkurranseutsetting og privatisering irreversibel. Når en tjeneste først er privatisert vil det ikke være mulig å ta den tilbake i offentlig drift; den vil forbli privatisert for all framtid. Dette vil innebære en sterk begrensning av det politiske handlingsrommet og vår demokratiske rett til å påvirke vår egen framtid.

TTIP: Norge kan også bli rammet av handels- og investeringsavtalen TTIP mellom USA og EU gjennom EØS og EFTA. Avtalens mål er å harmonisere regelverket i USA og EU og fjerne ikke-tollmessige handelsbarrierer. Slike handelsbarrierer inkluderer lover og reguleringer som beskytter mennesker og miljø, som arbeidstakerrettigheter, forbrukerrettigheter, reguleringer innenfor matsikkerhet, folkehelse og personvern, og miljølovgivning.

TTIP vil gjennom en investor-stat tvisteløsningsordning, ISDS, gi store multinasjonale selskaper makt til å saksøke stater og kreve milliardbeløp i erstatning for lover og reguleringer som anses å hindre selskapenes framtidige profitt. ISDS er private tribunaler som er overordnet både det nasjonale og internasjonale offentlige rettssystemet. Prosessene er hemmelige og det er ingen ankemulighet.

Slike investor-stat-tvisteløsningsordninger eksisterer allerede som en del av mange bilaterale handels- og investeringsavtaler, og de siste årene har antall søksmål økt dramatisk. Erfaring viser at demokratisk vedtatte reguleringer innenfor miljø, folkehelse, arbeidstakerrettigheter og menneskerettigheter ofte blir angrepet og stoppet. I følge en gjennomgang gjort av Friends of the Earth International, dreier hele 60 prosent av søksmålene rettet mot EU-land seg om miljøvernlovgivning.

Med vennlig hilsen

Margrethe K. Tingstad
Landsleder
IKFF

www.ikff.no
www.wilpf.org

Camilla Hansen
Medlem
IKFF Oslo

Susanne Urban
Styremedlem
IKFF Bergen